

Pályamű elnevezése és címe:

Márai Sándor Kulturális Központ a volt Budai Polgári Casino épületében
Sándor Márai Cultural Centre completed in the former Buda Civic Casino on Krisztina tér
1013 Budapest, I. kerület, Krisztina tér 1.

Pályázó:

Budapest Főváros I. Kerület Budavári Önkormányzat
City Government of Budapest Capital I. District
1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.
Képviseli: Váradiné Naszályi Márta, polgarmester@budavar.hu; (+36-1) 458-3013

Beruházó:

Budapest Főváros I. Kerület Budavári Önkormányzat
City Government of Budapest Capital I. District
1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.
Képviseli: Váradiné Naszályi Márta, polgarmester@budavar.hu; (+36-1) 458-3013

Tervező:

JASSÓ Építészműhely Kft.
2000 Szentendre, Aradi u. 10.
Képviseli: Jassó Sándor, info@jassomuhely.hu; +3630/982-7731
Vezető tervező: Jassó Sándor
Építész munkatárs: Bársony Adrienn, Orbán-Szlávik Krisztina, Orbán Vince, Tóth Viktor
Belsőépítész: Radnóczy Eszter, Szabó Csilla, Szommer Mónika- este'r partners
Művészettörténész: dr. Haris Andrea
Festőrestaurátor: Fodor Edina – LAUDART Kft.
Akusztika: Alabárdos Zsuzsanna- Arató Akusztikai Kft.
Statika: Marót Balázs – FABIUS PLUS Kft.
Épületszerkezetek: Dr. habil Becker Gábor PhD, DLA – Adeco Kft.
Tűzvédelem: Decsi György, Ilnátsin Endre – Fireeng Kft.
Épületgépészet: Szöllösi Csaba, Sári József - Immo Pannon Kft.
Épületvillamosság: Benke Szilveszter – W9 Mérnökiroda Kft.
Stúdiótechnika: Pernecky Miklós, Kovács Máté - Studiotech Kft.
Faanyagvizsgálat: Varró Beáta - Fecz-com Bt.
Akadálymentesség: Ruttkay-Miklián Ágota - SP63-67 Építésziroda Bt.
Fotók: Körösi Tamás
Generál Kivitelező: Tar Balázs, Kovács Sándor - LAKI Épületszobrász Zrt.
Örökségvédelmi konzulens-koordinátor: Dr. Virágos Gábor - Faveo Consulting Kft.
Műszaki ellenőr: Szabó Ágoston- BON CONTROL Kft.

Kivitelező:

LAKI Épületszobrász Zrt.
1151 Budapest, Mogyoród útja 12-14.,
Képviseli: Laki Péter, info@lakinet.hu; (+36-1)814-2128

Üzemeltető:

Budavári Kulturális Nonprofit Kft.
1013 Budapest, Krisztina tér 1.
Képviseli: Szebeni Dóra, szebeni.dora@maraikult.hu; +3620/5594385

A projekt ismertetése

A korábban a Budapest, I. kerület, Bem rakparton található Budavári Művelődési Ház új otthont kapott 2021-ben Márai Sándor Kulturális Központ (MáraiKult) néven. A névadó Márai Sándor író az I. kerületben élt és alkotott éveken át, gyakran megfordult ebben az épületben is, a korabeli Budai Polgári Casinóban és a földszinti Philadelphia Kávéházban.

A MáraiKult a Krisztina körút és az Alagút utca sarkán álló történeti épületben helyezik el. Ezt a területet, vagyis a Krisztina teret, a Budavári Önkormányzat kerületközponttá kívánja fejleszteni, hiszen van itt templom, park (a Horváth-kert), szép épületek és nagyobb térség, ai alkalmas vásároknak, szabadtéri rendezvényeknek. Ezt a területfejlesztési elképzelést kiválóan szolgálja a jellegzetes, történeti saroképület méltó felújítása és közösségi funkcióba helyezése.

Az épület eredetileg a Budai Polgári Casino székháza volt, 1893-ban épült id. Francsek Imre tervei szerint. A kaszinó az első emeleten működött, a díszterem mellett több társalgóval, olvasóval és játékszobákkal. A pincében étterem, a földszinten több üzlethelyiség, a második emeleten három bérlakás volt. A földszinti saroküzletben eleinte sörcsarnok, majd bank, 1901-től 1915-ig August József cukrászdája, aztán ismét bank működött, 1936-ban pedig ide költözött át a szomszédból a Philadelphia kávéház. Az épület saroktornya Budapest 1944–45-ös ostromakor megsemmisült, homlokzata súlyosan megsérült. A homlokzatot 1946-ban Lux László tervei szerint helyreállították, de a saroktoronyot nem javították ki, a homlokzatot – az ép részeket is leverve – teljesen lecsupaszították. A II. világháború után az épület 1989-ig az MSZMP, a KISZ, az Úttörőszövetség és a Munkásőrség kerületi székháza volt, földszintjén fodrászattal és csemegeüzlettel. Ez utóbbi különböző cégek alatt a felújítás megkezdéséig mindvégig működött. A Budavári Önkormányzat több éven keresztül komoly lépéseket tett azért, hogy az épület szétdarabolásakor eladott lakásokat, irodákat sorra kivásárolja és végül a teljes épület az Önkormányzat tulajdonába kerüljön.

Már a beruházási program megfogalmazásakor alapvető cél volt az épület hiteles történeti helyreállítása az új funkciók magas minőségű kiszolgálása mellett. A külső megjelenés meghatározó eleme lett a korábban megsemmisült és most visszaállított kupolás saroktorony, amely jellegzetes és megfelelő utcaképi hangsúlyt ad a saroképületnek. A saroktorony nemcsak kívülről attraktív, hanem az előadóteremnek és a táncteremnek is nagyszerű kilátást biztosít, ezzel kapcsolatot teremt a Krisztina térrel, a Krisztinavárosi Plébániatemplommal és a Budai Várral.

Az épület teljes földszintje (a MáraiKult bejáratát kivéve) továbbra is élelmiszerüzlet, ami a környék lakossági alapellátásának nélkülözhetetlen eleme. E fölött két szintben és a beépített tetőtérben kapott otthont az új kulturális intézmény 2846 m²-en. A főbejárat a Krisztina tér felől, a gazdasági bejárat a Pauler utca felől nyílik. Az épület akadálymentesített, a bejárat kapusintjétől a tetőtérben elhelyezett üzemeltetői irodáig.

Az épület bár nem műemlék, építészetileg mégis kiemelkedő jelentőségű. A korábbi rombolások és leegyszerűsítő helyreállítások ellenére is impozáns tér maradt az első emeleti díszterem és a főlépcsőház. A helyreállítás megkezdésekor a belső udvar, a díszterem, és az utcai homlokzatok csak halványan emlékeztettek az épület eredeti fényére.

Az épület központi magját képező belső udvar lefedésre került és közösségi térré alakult át. Erre a függőleges tengelyre, belső udvarra szerveződik rá a lépcsőház, a közlekedők, a vizesblokkok. Ennek a kialakult térnek a világába érkeznek a díszteremből, előadóteremből és táncteremből kilépő, vagy éppen bejutásra várakozó emberek. Tér a térben, mely felfelé emeli a tekintetet. Egybefogja és összeköti az épület szintjeit, teret ad a találkozásra, beszélgetésre. A finom részletekben elmerülő, stencilezett vakolt fallal izgalmas fény- és térjátékot sikerült elérni, mely a különböző magasságban belógatott, áttetsző lámpatesteknek köszönhető.

Ebben a térben, a magasság szinten került elhelyezésre a mobil színpad beépített hangtechnikai eszközökkel, előadói- és vetítési lehetőséggel. Ugyanezen a szinten található egy foglalkoztatótér gyermekek részére a hozzá kapcsolódó szociális terekkel, és akadálymentes mosdóval. A belső udvarhoz kapcsolódik egy büfé- és fogyasztótér a foglalkozásra érkező kisgyermekes anyukák és felnőttek részére.

A főlépcsőház és a díszterem történelmileg hiteles rekonstrukciója levéltári kutatások alapján történt. Az első emeleten osztható előadóterem, a második emeleten osztható, tükrös táncterem kerültek elhelyezésre. Az első emeleti előadóterem szerves kapcsolatot létesítenek a díszteremmel, melyek egy nagyobb rendezvény esetén összenyithatók.

Az épület lelke a 110 fő befogadására alkalmas díszterem, melyről archív fotók alapján tudható, hogy egykor gazdag díszítéssel rendelkezett. Mára visszanyerte fényét, ünnepi mivoltát, teret adhat a művészetnek, kultúrának, a szellemi élet méltó központi találkozóhelyévé válhat. A tervezők megkeresték a díszítőművészetben a lehetőségeket a mai korszerű technológiák segítségével. Az udvar áttört jellegét a mives fa keretezésű nyílászárókkal kihangsúlyozták, illetve az eredeti tardosi márványt visszacsempeszték a földszint padlójára, látványos középponti elemként.

Az eredeti színekben pompázó térben életre keltek a szobrászati elemek, a falfülkében a puttó, az íves falmezőkben a hangszeren játszó figurák, az intarziás parketta finom rajzolata. A korabeli mennyezeti boltozat századfordulós, sablonált díszítőfestése, valamint a teljes díszterem a festőrestaurátori kutatások alapján eredeti pompáját követve részben restaurálásra, részben rekonstruálásra került.

A belső udvari homlokzat egy különleges stenciltechnikával vakolva készült. A homlokzati díszítésben egyedi strukturált vakolati megoldással éltek a szakemberek, mely finom díszítettséget kölcsönöz az új közösségi térnek. Ennek mintája a díszteremben fellelhető eredeti díszítő festés geometrikus mintájának továbbgondolása.

A modern központi magok felületét nyomott mintás Kerlite burkolat képezi, amely a folyosóknak biztosít egyedi hangulatot, továbbá az udvarnak pedig izgalmas áthatásokat, mélységeket ad. Mivel ez a felület a látogatókhoz testközelben kerültek, így ezek mintája részletgazdagabb, a belső geometrikus stencil minta díszítettebb megjelenítésére volt lehetőség a korszerű technológiák által. Az alkalmazott díszítőművészet része volt a grafikai tervezésnek, ez fonódik össze a letisztult irányítórendszerrel, mint vizuális kommunikációs eszköz.

A környezettudatos tervezés során szempont volt, hogy az épület belső terei a lehető legoptimálisabb, természetes megvilágítást kapjanak. A belső udvar nagyméretű

üvegszerkezete káprázatmentesen engedi be a fényt az épületbe, ezzel ideális használatot teremtve a belső udvar használatának. Az épületben a levegő minőségét a gépi szellőzés mellett természetes szellőzéssel is biztosított.

A programok magas színvonalát innovatív akusztikai megoldások biztosítják. Az akusztikai komfort és a használati zajszint csökkentése érdekében hangelnyelő álmennyezet csökkenti az utóhangidő értékeit az épületben. Az épület akusztikailag kiemelt része az I. emeleti Díszterem, mely FADE üvegyapot alapú, vakolt hangelnyelő burkolatot kapott. A belső udvart különböző prózai illetve kisebb hangteljesítményű hangosított előadások céljára használják. Az udvar üvegtető mennyezetének zárásával a jelenleginél még zengőbb tér alakult volna ki, ezért speciális, korszerű hangelnyelő felületekre volt szükség. Ahhoz, hogy a mennyezet átlátszóssága megmaradjon és a természetes fény is bejusson, Barrisol Microsorber hangelnyelő fólia került az üvegezett mennyezetre, légréssel szerelve, a falakra STO Silent Distance Board 300 szórt fedővakolattal ellátott hangelnyelő felület borítja egyedi grafikával ellátva. Az előadóterem és a táncterem esetében a falakra perforált fa és gipszkarton akusztikus lemez került 5 cm légréssel szerelve, közepes sűrűségű üvegyapottal kitöltve.

A MáraiKult 2021-ben kezdte meg működését és mára egy jól működő közművelődési intézménnyé vált, amely összetartja az itt élőket, számos kulturális és szabadidős rendezvényt kínál, találkozási pont és a kerületi hagyományokat ápoló programokkal, közösségi és művészeti eseményekkel, zenei és színházi előadásokkal várja a látogatókat.

A hang és hőszigetelt, kiváló hang, fény- és vizuáltechnikai eszközökkel felszerelt táncterem és a két előadóterem állandó programoknak, képzéseknek, tanfolyamoknak biztosít helyet.

Minden korosztály részére kínál az intézmény programokat, hiszen közművelődési intézményként a kultúra és művészetek széles skálájával foglalkozik. A komolyzene, a jazz és a könnyűzene, a nemzetek kulturális hagyományait bemutató beszélgetések, ismeretterjesztő előadások, közösségi programok, valamint a gyerekeknek, családoknak szóló matinéik egyaránt a kínálat részei. Képzőművészeti kiállítások szervezésére a terem első és második emeleti előterei kiválóan alkalmasak, hiszen itt minden napszakban sokan látják a tárlatok anyagát a programok látogatói.

A Budavári Önkormányzat úgy tudja jól szolgálni lakossága érdekeit, javítani életminőségüket, fejleszteni közösségeiket, ha biztosítja a találkozási pontokat, a kulturális és szabadidős tevékenységekre alkalmas tereket. Egy városrész élhetőségéhez, az ott lakók komfortérzetéhez nagyban hozzájárul a kulturális szolgáltatások minősége, elérhetősége. A MáraiKult minőségű, kiválóan használható tereivel, jó megközelíthetőségével tökéletesen betölti funkcióját.

A kerületi önkormányzat a Budavári Kulturális Nonprofit Kft. létrehozásával és fenntartásával biztosítja az intézmény folyamatos, minden rá vonatkozó minőségi, szakmai feltételnek és elvárásnak megfelelő működtetést, a magas színvonalú programkínálatot és a hét minimum 6 napján való nyitvatartást, elérhetőséget minden érdeklődő számára. Így nemcsak a kerület, de egész Budapest is egy kiváló kulturális, művészeti és közösségi térrel gazdagodott ezen ingatlanfejlesztés következtében.

Projekt megnevezése /name of the project	Márai Sándor Kulturális Központ a volt Budai Polgári Casino épületében	
telek területe / territory of the plot	636	m2
beépített terület /constructed area	636	m2
zöld terület / green area	0	m2
bruttó szintterületi mutatóba beszámítandó alapterület /Total surface	2846	m2
értékesíthető, bérelhető nettó terület / part for rent or sale	0	m2
építési költség, melyből /Total construction cost	2 678	br.millió HUF
támogatás*	900	br.millió HUF
saját erő/ own resource	1 778 66 %	br.millió HUF
hitel /loan	0	%
értékesítésből /from sales	0	%
eladás, bérbeadás állása /sold or rented		
kivitelezés befejezésekor/ at the end of the construction		%
1 évvel később/1 year later		%

*A korábbi Bem rakpart 6. sz. alól egy kormánydöntés értelmében kellett kiköltöznie a Budavári Művelődési Háznak (Andrássy emlékmúzeum lesz az épületben), kárpótlásként a kormányzat 900 millió Ft vissza nem térítendő támogatást adott az önkormányzatnak egy új művelődési helyszín kialakításához

Rövid ismertető (1060 karakterben)

A Krisztina tér 1. szám alatti történeti épületbe költözött 2021-ben az épület felújítását követően a Márai Sándor Kulturális Központ.

Az épület Francsek Imre tervei szerint épült a Budai Polgári Casino számára 1893-ban, nagyméretű rendezvényteremmel, üzletekkel, lakásokkal és kis sarokkupolával. A II. világháború alatt és azt követő években sérült épületet a Budavári Önkormányzat sok év tudatos ingatlanvásárlásaival tette saját tulajdonúvá és az ide kerülő kulturális intézménnyel várhatóan kedvezően erősíti majd a környék város-alközponti jellegét. A beruházás során alapvető cél volt az épület hiteles történeti helyreállítása az új funkciók magas minőségű kiszolgálása mellett. Visszakerült a sarokkupola az épületre és a homlokzati díszek nagyrésze, a viszonylag épségben megmaradt nagyterem pedig visszanyerte régi fényét. A belső kialakítást környezettudatosság és magas minőség jellemzi. Az intézményt egy éves működése alatt megszerették az emberek, szívesen használják az itt felkínált találkozási pontokat, a kulturális és szabadidős tevékenységekre alkalmas tereket.